

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/122/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817207340
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8817207340.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, AK Bratislava, Mýtna 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti žalovanej: Y. H., T. XX.XX.XXXX, H. T. R. XXX, XXX XX T. R., zast. Advokátska kancelária WEBBER LEGAL, s.r.o., Na rozhliadke 2, Bratislava - Nové Mesto 831 01, IČO: 50 680 552, o zaplatenie sumy 409,74 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4Csp 225/2017-84 zo dňa 27.02.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti v rozsahu uloženej povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 201,21 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Zrušuje rozsudok v jeho napadnutej časti v rozsahu uloženej povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania zo sumy 201,21 eur od 30.11.2014 do zaplatenia vo výške 5,05 % a súvisiaci výrok o trovách konania medzi stranami sporu a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:

„Súd konanie o zaplatenie sumy 62,69 € s prísl. z a s t a v u j e .

Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi sumu 201,21 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 201,21 € od 30.11.2014 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu žalobcu, čo do zvyšku, z a m i e t a .

Žalovanej súd p r i z n á v a separátne trovy konania, s tým, že pokiaľ sa týka zvyšku, vyslovuje, že žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 409,74 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 30.11.2014 do zaplatenia a trovy konania, pretože žalovanej požičal 1.000 eur a zo sumy 1.318,32 eur, ktorú bola povinná vrátiť uhradila len 798,79 eur.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 1 ods. 2, § 2 písm. a), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len ZoSÚ), § 52 ods. 1, 2 § 53 ods. 1 až 3 a ods. 5, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 524 ods. 1, § 657 Občianskeho zákonníka.

Konanie pre čiastočné späťvzatie žaloby čo do sumy 62,69 eura bolo zastavené podľa § 144, 145 a 146 CSP.

V odôvodnení uviedol, že právny predchodca žalobcu (Consumer finance Holding, a.s.) ako veriteľ a žalovaná uzatvorili dňa 24.04.2014 zmluvu pôžičky, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanej pôžičku vo výške 1.000 eur s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 32 % a RPMN 32 %. Žalovaná sa zaviazala vrátiť celkovo 1.318,32 eur, a to v 24 mesačných splátkach po 54,93 eur.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou.

Mal za preukázané, že žalovaná ani po doručení výzvy, ktorou bola upozornená na zosplatenie úveru, svoj dlh neuhradila. Následne jej žalobca doručoval Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti.

Zistil, že v predloženej zmluve nie je uvedený údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ktorý sa vyžaduje podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, keď lehota splatnosti nie je uvedená. Takéto určenie konečnej splatnosti úveru súd nepovažuje za dojednanie v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch a preto vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti. Konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho riadneho trvania a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi, resp. dodávateľmi (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10.12.2012, sp. zn. 16Co/315/2012, sp.zn. 17Co/151/2012 zo dňa 19.09.2012, Krajského súdu v Trnave sp.zn. 11Co/101/2013 zo dňa 22.05.2013).

Ďalej zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v období október činil úrok 12,62 % p.a.. Úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade vo výške 32 % značne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy a teda skonštatoval, že je proti dobrým mravom a neplatná v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

Žalovaná uhradila žalobcovi 798,79 eura.

Vzhľadom na vyššie uvedené predmetný úver vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ. Žalobca poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 1.000,- eur, pričom žalovaná uhradila žalobcovi celkovo 798,79 eura. Súd preto vyhovel žalobe v časti istiny 201,21 eura (1.000 - 798,79 eura = 201,21) ako nedôvodný vo zvyšku zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1 CSP.

3. Opravným uznesením č.k. 4Csp 255/2017-131 prvoinštanný súd opravil záhlavie písomného vyhotovenia rozsudku v rozsahu právneho označenia žalobcu.

4. Proti rozsudku, a to proti vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Namietala nesprávne právne posúdenie veci. Uviedla, že pôvodný žalobca dňa 29.11.2014 vyhlásil okamžitú splatnosť úveru, avšak zo súdneho spisu nevyplýva, že by oznámenie žalobcu o zosplatení bolo doručené žalovanej. Vyhláseniu predčasnej splatnosti predchádzal list označený ako predžalobná upomienka, doručená žalovanej dňa 05.09.2014., v ktorej žalobca oznámil nedoplatok na splátkach a upozornil žalovanú na oprávnenosť úver zosplatiť. Z týchto dôvodov považovala vyhlásenie predčasnej splatnosti za neplatné pre rozpor s ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Keďže nedošlo k platnému zosplateniu, zmluva nemohla ku dňu 29.11.2014 zaniknúť a žalovanej nemohla vzniknúť povinnosť uhradiť žalobcovi zvyšok istiny naraz. Z tohto dôvodu sa žalovaná nemohla dostať do omeškania s jej úhradou a nemohli byť priznané úroky z omeškania od tohto dátumu. Namietala neplatnosť postúpenia pohľadávky na žalobcu. Z oznámenia o zosplatení nie je možné určiť, či bol spotrebiteľ vôbec v omeškaní s nejakou splátkou po dobu 3 mesiacoch, alebo nie, ani s plnením ktorej konkrétnej povinnosti je žalovaný v omeškaní. Z týchto dôvodov navrhla odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a žalovanej prizná právo na náhradu trov prvoinštanného konania v rozsahu 100 %. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalovaná neuvádza relevantný dôvod, ktorý by spochybňoval opodstatnenosť povinnosti uloženej rozsudkom. Rozhodnutie považoval za vecne správne v celom rozsahu a navrhol ho potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania.

Je nepochybné, že zmluva o poskytnutí pôžičky č. 5540504568 zo dňa 25.04.2014, uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa. Pri uzatváraní spotrebiteľskej

zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalovaná je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetné zmluvy je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Predmetná zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle ZoSÚ.

V súvislosti s údajom podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ a rozsudkom Súdneho dvora vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s. a Klára Biróová odvolací súd poukazuje na priamy účinok smerníc. Otázka priameho účinku smerníc sa vo všeobecnosti v podstate týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne, na prípad, ktorý riešia.

Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry SD EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto konkrétnom prípade veriteľ verzus spotrebiteľ) v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivec dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice. priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice.

Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať.

Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods.2 písm. f) ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o termíne konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ). Termín konečnej splatnosti v zmluve č. 5540504568 uvedený len mesiacom a rokom 4/2016, a preto nebol určený postačujúcim spôsobom tak, aby spotrebiteľ mal možnosť bez akýchkoľvek pochybností vedieť, ktorý deň je termínom konečnej splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru musí byť určená konkrétnym dňom, mesiacom a rokom. V tomto prípade presný dátum konečnej splatnosti nemožno určiť ani na základe ostatných údajov uvedených v zmluve, keďže v zmluve je uvedený len počet splátok, absentuje však uvedenie dátumu prvej splátky. Keďže nie je zrejmý dátum počiatku povinnosti splácania úveru, nemožno určiť ani jeho konečnú splatnosť.

Termín konečnej splatnosti úveru musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu (v predmetnom prípade teda dňa 25.04.2014). V opačnom prípade by sa minulo účinku ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v rozhodnom čase, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku.

Vzhľadom na absenciu obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ platným v čase uzatvorenia zmluvy za bezúročný a bez poplatkov.

S týmito závermi prvoinštančného súdu sa odvolací súd stotožňuje.

7. Keďže žalovaná si požičala sumu 1.000 eur, z ktorej uhradila len sumu 798,79 eura, správne prvoinštančný súd rozhodol, keď zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 201,21 eur.

V tejto situácii, keď je úver bezúročný pre chýbajúce obligatórne náležitosti úverovej zmluvy, je bez ďalšieho priameho vplyvu zistenie prvoinštančného súdu o neplatnosti dohody o úrokoch podľa § 39 OZ. Za tohto stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti v rozsahu uloženej povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 201,21 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

8. Vo vzťahu k povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania zo sumy 201,21 eur od 30.11.2014 do zaplatenia vo výške 5,05 %, odvolací súd považoval odvolacie námietky žalovanej za dôvodné.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa úpravy v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565, t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z tejto úpravy jednoznačne nevyplýva, od akej udalosti treba túto lehotu počítať. Z celého kontextu ustanovenia však možno vyvodiť, že musí uplynúť najmenej 15 dní odo dňa, keď dodávateľ upozornil spotrebiteľa, že uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky, do dňa, keď má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky, resp. do dňa, keď ju má spotrebiteľ uhradiť.

Obsahom spisu je upomienka zo dňa 27.08.2014, ktorá bola žalovanej preukázateľne doručená dňa 05.09.2014 podľa § 53 ods. 9 OZ. Absentuje však doklad preukazujúci doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 29.11.2014 podľa § 565 OZ.

Žalovaná nemohla mať vedomosť o tom, že žalobca reálne pristúpil k zosplateniu celého úveru a teda nemohla mať ani vedomosť o tom, že je povinná uhradiť celý dlh naraz. Mimoriadne zosplatenie úveru predstavuje zmenu právneho vzťahu a zmenu práv a povinností zmluvných strán. Nedoručením a ani nepreukázaním o zaslaní tejto listiny žalovanej, o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, nemohli nastať účinky tohto právneho úkonu vo vzťahu k žalovanej.

Keďže v konaní nebolo preukázané splnenie predpokladov pre zosplatenie dlhu, nemožno dospieť k záveru, že pohľadávka bola splatná v celom rozsahu. Konečná splatnosť úveru bola určená na apríl 2016. Povinnosť uhradiť zvyšok istiny naraz žalovanej nevznikla a tým sa nemohla dostať ani do omeškania s celým dlhom od 30.11.2014.

9. Žalobca si v žalobe uplatnil nárok na úroky z omeškania za nezaplatenie svojej pohľadávky počnúc dňom 30.11.2014, t. j. dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti celého úveru. Konštatujúc, že ku dňu 29.11.2014 nedošlo k platnému zosplateniu celého úveru, nemožno úrok z omeškania priznať od tohto dňa vo vzťahu k splátkam splatným po dátume 29.11.2014. Podľa zmluvy o úvere bola konečná splatnosť úveru určená na apríl 2016. Podľa Občianskeho zákonníka úrok z omeškania dlhu počítame odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti dlhu. Úrok z omeškania preto nemožno žiadať pred dňom zročnosti toho daného dlhu resp. splátky. Keďže žalobca si uplatňuje nárok na zaplatenie úroku z omeškania z celého zosplateného dlhu, a teda aj zo splátok, ktorých splatnosť nastala až po neplatnom vyhlásení splatnosti celého dlhu, je potrebné posudzovať priznanie úroku z omeškania zo splatnosti každej jednej takejto splátky zvlášť s poukazom na viazanosť žalobným návrhom.

Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok v napadnutej časti v rozsahu uloženej povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania zo sumy 201,21 eur a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP).

10. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne preskúmať vec vo vzťahu k nároku žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania z nezaplateného dlhu tak, že úrok z omeškania bude posudzovať podľa splatnosti každej omeškanej splátky samostatne. O uplatnenom úroku z omeškania rozhodne. Prvoinštančný súd podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách konania.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.